

Riktlinjer gällande ensamkommande barn och unga som fyller 18 år eller som skrivs upp i ålder under asylprocessen

Bakgrund

Följande riktlinje är antagen av Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden 2017-x-x med anledning av att sektor arbete, trygghet och omsorg uppmärksammat ett behov av en politiskt antagen riktlinje för hantering när ensamkommande asylsökande fyller 18 år, blir uppskrivna i ålder, eller får avslag och i samband med det åldern uppskriven. Syftet med denna riktlinje är att de ensamkommande asylsökande ska behandlas på ett likartat sätt, en individuell behovsbedömning ska dock göras i alla ärenden. Rättsläget är idag oklart och beroende på hantering kan kommunens ställningstagande medföra stora kostnader för kommunen vilket det i så fall måste finnas en finansiering för. Riktlinjen gäller i avvaktan på kommande lagstiftning och eventuellt klargörande rättspraxis.

Den ensamkommande fyller 18 år under pågående asylprocess

Vid bedömning av fortsatt bistånd enligt SoL i form av fortsatt boende, ska en prövning göras om den asylsökande kan få sina behov tillgodosedda genom Migrationsverket. Om så är fallet ska ansökan avslås och beslutet ska gälla omedelbart enligt 16 kap. 3 § 2 st SoL, även om det överklagas.

För att bevilja ansökan om fortsatt placering ska vårdbehovet motsvara de vårdbehov som beskrivs enligt lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), placeringen kan göras enligt LVU eller socialtjänstlagen (SoL) beroende på om samtycke till placeringen finns. Vården ska dock ha påbörjats före 18 års ålder för att bevilja fortsatt placering.

Denna hantering överensstämmer med vägledningen i Socialstyrelsens handbok: Ensamkommande barn och unga, Handbok om socialnämndens ansvar och uppgifter, skriven november 2016.

Migrationsverkets beslut om åldersuppskrivning i samband med beviljat uppehållstillstånd

Ett beslut om beviljande av permanent eller tidsbegränsat uppehållstillstånd kan inte överklagas. Om en persons ålder skrivs upp i samband med att personen får uppehållstillstånd så är identiteten fastställd och den ålder som Migrationsverket/domstol fastställt är den ålder övriga myndigheter ska utgå från.

Skal att frånga den åldern och göra en självständig åldersbedömning saknas.

Migrationsverkets beslut om åldersuppskrivning under pågående asylprocess

Enligt JO:s uttalanden (12 december 2012, dnr 4107-2011, 9 april 2015, dnr 6942-2013 och 16 maj 2016, dnr 539-120159) så bör den ålder som sökanden uppgett vid ansökningstillfället godtas, om det inte är alldeles uppenbart att uppgiften är felaktig, fram till dess att det finns ett lagakraftvunnet överklagbart beslut eller en dom där även åldersbedömningen kan bli föremål för ett överklagande.

Rättsläget är dock fortfarande oklart huruvida kommunen kommer få ersättning för placeringar när Migrationsverket har skrivit upp åldern, varav en försiktighet ska vidtas i väntan på att rättsläget klarnar.

Enligt Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden ska socialtjänsten vid åldersuppskrivningar under pågående asylprocess göra en självständig bedömning av den asylsökandes ålder.

Gör socialtjänsten bedömningen att den enskilde är uppenbart under 18 år bör den asylsökande beviljas fortsatt placering.

Gör socialtjänsten bedömningen att den unge kan vara under 18 år, men där åldern är osäker, ska en bedömning göras om asylsökande kan få sina behov tillgodosedda genom Migrationsverket. Är så fallet ska ansökan om fortsatt boende avslås. Görs bedömningen att den enskilde har ett behov av fortsatt placering utifrån ett vård- eller omsorgsbehov kan fortsatt placering beviljas. Vårdbehovet ska motsvara de vårdbehov som beskrivs enligt lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Vården ska dock ha påbörjats före 18 års ålder för att bevilja fortsatt placering.

Migrationsverkets beslut om åldersuppskrivning i samband med beslut om avslag på ansökan om uppehållstillstånd

Om den enskilde får avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd och överklagar detta kan frågan om åldersuppskrivningen prövas av migrationsdomstolen, som en del av frågan om uppehållstillstånd. Beslutet avseende åldern vinner alltså laga kraft tillsammans med att asylärendet vinner laga kraft.

Huvudregeln i dessa fall är att Migrationsverkets åldersbedömning ska respekteras. Det finns en möjlighet att göra en självständig bedömning att den enskilde fortsatt ska betraktas som underårig utifrån förhållandena i det enskilda fallet eftersom asylfrågan ännu inte vunnit laga kraft.

När det gäller de kostnader som uppstår till följd av att kommunen fortsätter betrakta den enskilde som minderårig i avvaktan på lagakraftvunnen dom/beslut så är det ett ekonomiskt risktagande, då det i nuläget är oklart om kommunen har rätt till ersättning från Migrationsverket för sådana kostnader.